

PROFESOR IVAN MOLINARO

Nameraval sem pisati za njegovo 85-letnico, ki bi jo obhajal 26. oktobra 1988, a smrt je ovrгла mojo namero, prijatelj Ivan je umrl tri mesece pred svojim jubilejem in zdaj pišem njegovo osmrtnico. V prvem delu navajam podatke o njegovi rodbini, šolanju in službovanju, v drugem pa sledijo osebni spomini na profesorja Molinara, ki jih je napisal njegov bivši dijak Janez Bitenc, sedaj profesor glasbe v Ljubljani.

Primek Molinaro (slov. mlinar) se je v Škofji Loki pojavil sredi prejšnjega stoletja, ko se je tod naselil zidarski in stavbni mojster Janez (Giovanni) Molinaro, doma iz Buje (Buia), kraja blizu Vidma (Udine) v Furlaniji. V tistem času so mnogi furlanski zidarski mojstri prevzemali zidarska in stavbena dela v zahodni Sloveniji. Janez Molinaro se je v našem mestu dobro uveljavil in ustalil. Priženil se je v domačijo Koprivčevih na Peklu (Mestni trg

25, sedaj 12), ko se je poročil z Johano Koprivec. Opravljal je različna zidarska dela, predelaval je stavbe, prizidal jim nove dele po načrtih drugih pa tudi po svojih. Postavil je nekaj stavb, ki so še danes deležne priznanja strokovnjakov. Pridobil si je dober sloves in postal upoštevan meščan. O njem je mag. France Štukl priobčil temeljit članek v Loških razgledih 1969. Leta 1881 mu je bila verjetno po ženini smrti prisojena domačija. Ker ni imel otrok, je iz Buje poklical k sebi nečaka Angela Molinara, ki je bil prav tako zidarski in stavbeni mojster. Že leta 1888 mu je po kupni pogodbi izročil domačijo. Angelo je nadaljeval stričevo delo in se tudi dobro uveljavil. Poročil se je z Jerico Knavs iz Goriče vasi pri Ribnici. Z njo sta pričela še s špecerij-sko trgovino, med drugim tudi s prodajo žganja. Mnogo let je bila dobro znana trgovina pri Molinaru na Peklu.

Angelo in Jerica sta bila Ivanova starša. Imela sta dva sinova. Starejši Angelo je prevzel ime, poklic in domačijo po očetu. Končal je realko v Ljubljani in bil višji gradbeni tehnik. Mlajši Ivan, ki je pa v matičnih knjigah vpisan kot Janez, je dobil ime po starem, stricu, začetniku loških Molinarov.

Janez ali Ivan Molinaro se je rodil 26. oktobra 1903. Osnovno (tedaj imenovano ljudska) šolo je končal v Škofji Loki. Razrede nižje gimnazije je napravil med prvo svetovno vojno v Novem mestu, višje gimnazijske razrede pa je dovršil že v stari Jugoslaviji v Kranju, kjer je z odliko maturiral leta 1922. Jeseni 1922 se je vpisal na filozofsko fakulteto ljubljanske univerze, kjer se je posvetil študiju matematike in fizike, predvsem pri matematiku profesorju Rihardu Zupančiču. Poleg tega je mnogo časa in truda žrtvoval za študij tujih jezikov. Diplomski izpit je napravil po štirih letih študija leta 1926 in postal profesor matematike in fizike za srednje šole. Najprej je služboval na gimnaziji v Ptuj. Od tam je bil leta 1936 premeščen v Ljubljano na III. realno gimnazijo za Bežigradom. Od 1940 do 1945 je

učil na IV. gimnaziji. Vmes je v šolskem letu 1931/32 bival v Parizu s štipendijo francoske vlade in študiral na Sorboni. Po osvoboditvi je dobra dva meseca učil na gimnaziji v Celju in se nato vrnil v Ljubljano na IV. gimnazijo, nakar je dve leti služboval spet na III. gimnaziji. Nazadnje je od leta 1950 do upokojitve služil na X. gimnaziji v Mostah. V pokoj je stopil leta 1961.

Pri svojem učnem in vzgojnem delu se je držal načela, naj matematika privzgoji dijakom eksaktno mišljenje, logično sklepanje in precizno podajanje znanja. To je imel za svojo življenjsko nalogo. Sam se je neprenehoma izobraževal, razen v matematiki in fiziki še v znanju jezikov. Govoril je francosko in italijansko, bral angleško in nemško. V Ptuj je v knjižnici francoskega krožka predaval v francoščini. Strokovna predavanja je imel v Društvu matematikov in fizikov, v Prirodoslovnem društvu, v aktivih profesorjev in krožkih dijakov. Že pred okupacijo je objavil dva članka iz fizike. V Proteusu je pisal o relativnostni teoriji, v Mentorju je priobčil oceno Zupančičeve knjige o determinizmu in Adlešičeve razprave o naravoznanstvu. Pomembno je njegovo sodelovanje v Obzorniku za matematiko in fiziko. Veliko pomembnega dela je opravil s sodelovanjem pri sestavljanju matematičnih učbenikov za srednje šole. Bil je tudi ocenjevalec učbenikov. Sodeloval je pri sestavljanju učnih načrtov in programov za matematiko. V svojih razpravah, poročilih in ocenah je posegal v visoke, zamotane znanstvene probleme, pri sestavljanju učbenikov pa je pisal preprosto z zavestjo, da je težje kako stvar razložiti preprosto in enostavno kakor učeno in zamotano.

Mnogo let je bil član in odbornik Društva matematikov in fizikov ter član častnega razsodišča. Sodeloval je na mnogih seminarjih za srednješolske pedagoge. Za njegovo strokovno delo ga je društvo proglasilo za častnega člana.

Tudi v razmeroma dolgi dobi upokojitve njegovo zanimanje za stroko ni prav nič usah-

nilo. Živel je na domu, ki je zdaj last nečakinj Marije in Viktorije. Ni se oženil in ni ustvaril svoje družine, nadomestilo je našel v nečakinjah in v Marijini družini, s katero je živel v najlepšem soglasju. Užival je veliko naklonjenost družine in vso potrebno pomoč. Posebno rad je imel Marijini hčerki. Videl sem njegovo sobo, precej obsežno, opremljeno s pohištvo njegovih staršev, povsod so stali kupi knjig in revij, ki jih domači niso smeli nič predstavljati, da ne bi zmedli njegov »red«. Še pozno v noč so bila navadno osvetljena okna njegove sobe, za njimi pa je sedel upokojeni profesor, zavezan v visoke probleme matematike. V popoldanskih urah je hodil s palico v roki na sprehod. Dokler so še živeli njegovi prijatelji matematiki, jih je pogosto obiskoval v Ljubljani ali pa so prihajali k njemu v Loko na strokovne in prijateljske pomenke. Dokler ga ni bolezen ovirala, je redno vsako poletje odšel za dalj časa v Furlanijo na dom svojega očeta in k sorodnikom. Zadnje leto življenja je prebil v bolniški postelji v Domu starih in slepih v Stari Loki, kjer so mu hudo trpljenje izredno požrtvovalno lajšale negovalke Doma. Tam je umrl 19. julija 1988 in bil 21. julija pokopan v Lipici. Gotski nagrobnik rodbine Molinaro, ki ga je v lesu izdelal stari stric Janez, prvi priseljenec rodbine, da je po njem potem kamnosek izdelal novega v kamnu, sameva zdaj na starem pokopališču brez najmlajšega potomca slovenskega rodu Molinarov.

Posebej moram omeniti, da je bil pokojni profesor Ivan zvest, reden član ceha loških profesorjev vsa leta njegovega obstoja in kot tak soprodelatelj in soustanovitelj našega Muzejskega društva. Zato je ob društveni 50-letnici prejel društveno spominsko plaketo. Muzejsko društvo se ga ob smrti spominja in se mu zahvaljuje za zavedno pripadnost ne le društvu, temveč tudi rojstni Loki in slovenskemu narodu. Hvala mu velja tudi za njegovo poklicno delo v prid matematični znanosti in slovenski mladini.

France Planina

PROF. MOLINARO V DIJAKOVIH SPOMINIH

V začetku vsakega šolskega leta, ko so v razred prihajali novi profesorji, smo dijaki naše zanimanje in radovedno pričakovali, kdo se bo pojavil pri vratih. Bo strog, prizanesljiv,

pravičen, popustljiv, bomo z njim dobro vozili, ali bo večini trda predla? Še posebej je bilo naše zanimanje in pozornost obrnjena na obraze tistih profesorjev, ki so učili »težke«